

LURRA, GURE PLANETA

1. Osatu unibertsoari buruzko esaldi hauek.

Unibertsoa zeruko _____ eta _____ guztiek eta haien arteko espazioak osatzen duten multzoa da.

Duela _____ urte gutxi gorabehera, leherketa handi bat gertatu zen, _____ izenez ezagutzen dena.

2. Elkartu astro bakoitzaren izena bere definizioarekin.

GALAXIAK	Gas esfera erraldoiak dira.
KONSTELAZIOAK	Milioika izarren, planeten, gas-hodeien eta harri zatiren multzoak dira.
IZARRAK	Izar baten inguruan biraka dabiltzan esfera formako astroak dira.
PLANETAK	Zeruan irudiak osatzen dituzten izar multzoak dira.

3. Erantzun ondorengo galderei.

- Zein 3 ezaugarri dituzte izarrek?

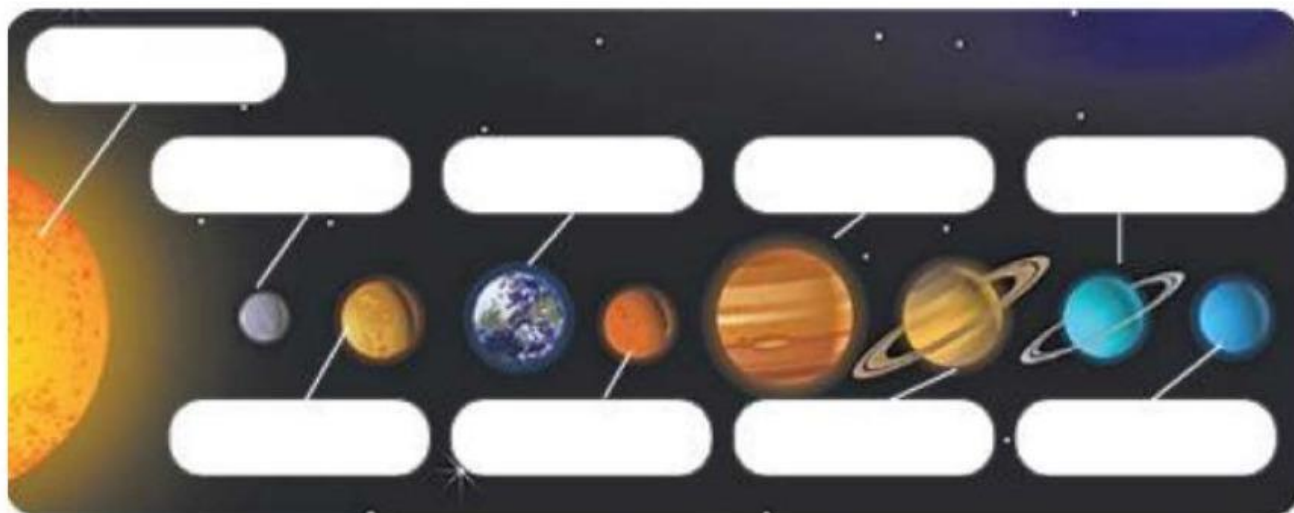
- Nola deitzen da gertuen dugun izarra? _____

- Zein bi hitzek osatzen dute modu egokian esaldi hau?

Gure planeta _____ galaxian dago, zehazki _____ besoan.

- Zein 2 gauza garrantzitsu ematen dizkigu gure izarrak? _____ eta _____.

4. Jarri izen bakoitza dagokion lekuan:

Saturno Artizarra Urano Neptuno Lurra
 Eguzkia Jupiter Merkurio Marte

5. Sailkatu ondorengo ezaugarriak.

ASTEROIDEAK	KOMETAK

Eguzkiaren inguruak biraka dabilta.

Ez dute isats modukorik.

Harri zatiak dira.

Eguzkiaren inguruan biraka dabilta.

Astro izoztuak dira.

Asteroide-gerrikoan daude.

Isats modukoa dute

Kuiperren gerrikoan daude.

Beroarekin gasa eta hautsa askatzen dute.

6. Lurraren higidurei buruzko esaldi hauek osatu eta esan irudi bakoitza zein mugimenduri dagokion.

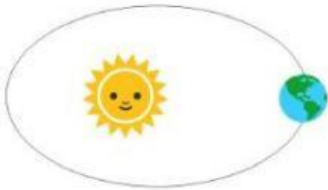
• Lurraren _____-higidura

Lurrak etengabe egiten du bira bere _____-ardatzaren inguruan, _____ ordu behar ditu bira oso bate giteko, hots, _____ oso bat.

Lurraren alde bat eguzkiaren parean egongo da eta hor _____ izango da, beste aldean, berriz _____ izango da.

• Lurraren _____-higidura

Lurra _____-ren inguruan biraka dabil. Bira osoa emateko _____ egun eta _____ ordu behar ditu, hots, _____ bat. Higidura honek _____ sortzen ditu.

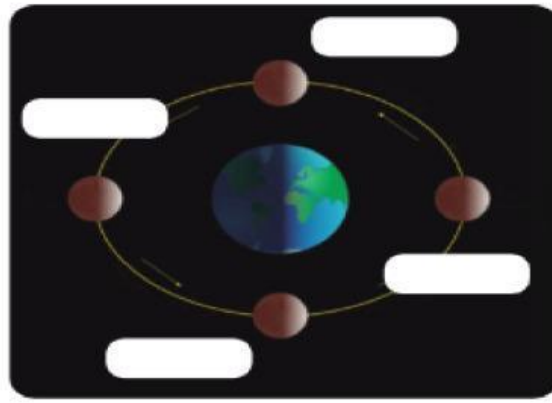
Irailaren 23an gu _____ sartu ginen eta kontrako hemisferiokoak _____.

Abenduaren 21ean gu _____ sartuko gara eta kontrako hemisferioan _____.

7. Zein 3 baldintza betetzen ditu lurrak bizia egoteko?

8. Esan Ilargiari buruzko esaldi hauek egia hala gezurra diren. Ondoren jarri Ilargiaren aldi bakoitza dagokion lekuan.

Ilargiak berezko argia du.	EGIA	GEZURRA
Ilargiaren errotazio higidurak 24 ordu irauten ditu.	EGIA	GEZURRA
Ilargiaren translazio higidurak 28 ordu irauten ditu.	EGIA	GEZURRA
Ilbeheran Eguzkiak argitutako Ilargi zatia gero eta txikiagoa da.	EGIA	GEZURRA
Ilberrian ikusten dugun Ilargiaren aldeak ez du argirik jasotzen eta ia ez da ikusten.	EGIA	GEZURRA

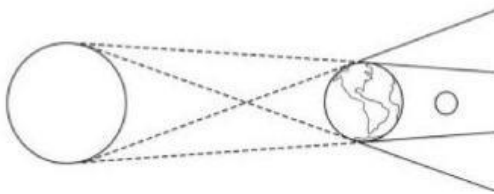
Ilbehera

Ilgora

Ilberria

Ilbetea

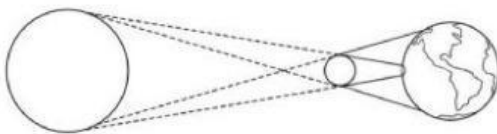
9. Lotu esaldiak dagokion eklipse motaren irudiarekin.

- Lurra Eguzkiaren eta Ilargiaren artean jartzen da.
- Eguzki-eklipsea.

• Ilargiaren itzala ikusten dugu Lurrean, eta iruditzen zaigu Eguzkia pixkanaka iluntzen doala.

- Ilargi-eklipsea.

- Ilargia Eguzkiaren eta Lurraren artean jartzen da,
- Lurraren itzala ikusten dugu Ilargian, eta badirudi Ilargia desagertuz doala pixkanaka.

10. Zer dira itsasaldiak?

11. Erantzun ondorengo galderei.

- Zein izan zen orbitan jarri zen lehenengo satellite artifiziala? _____
- Zeintzuk izan ziren espaziora lehenengo joan ziren gizon eta emakumea?
- _____ eta _____.
- Nor zen lehenengo Ilargira? _____ Zein urtetan? _____ Zein espazio-ontzitan? _____

12. Zein kutsadura mota da irudi bakoitzean agertzen dena?

13. Nola eragiten digu klima aldaketak? Jarri eragin bakoitza bere irudiaren ondoan.

14. Zer egin dezakegu klima aldaketaren aurka? Sailkatu arintzeko eta saihesteko direnak.

ARINTZEKO Berotegi-efektuko gasen isuria murritzeko.	SAHIESTEKO Klima-aldaketaren ondorioak murrizten.

Urak tratatzea eta araztea.

Energia berriztagarrien erabilera bultzatzea.

Paisaia naturalak lehengoratzea.

Garraiobide eraginkorrak erabiltzea: garraio publikoak eta elektrikoak, partekatutako ibilgailuak, bizikletak...

Energia aurrezte.

Klima-larrialdiak gertatzen direnerako azpiegitura eta instalazio seguruagoak eraikitzea.